

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI
PROKURATOR GENERALNY

Warszawa, dnia 26.02. 2007 r.

GABINET MARSZAŁKA SENATU
wpłynęło dn. 27.02.07
nr. 1363 podpis.....

PR III Ko 402/07

BNT 0700-44/07

11.01.2007
Marszałek Senatu
28.02.07
1363

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

Odpowiadając na złożone podczas 25 posiedzenia Senatu RP w dniu 11 stycznia 2007 r. oświadczenie Pana Senatora Romana Ludwiczuka w sprawie braku skutecznych działań prokuratury mających na celu usunięcie stłuczki szklanej zawierającej rtęć i jej związki, składowanej na nieruchomości po zlikwidowanej Kopalni Barytu w Boguszowie - Gorcach, przekazane przy piśmie z dnia 22 stycznia 2007 r. nr BPS/DSK-043-052/07 - uprzejmie przedstawiam, co następuje.

Nielegalne sprowadzenie i składowanie na terenie Kopalni Barytu „Boguszów” niebezpiecznego odpadu w postaci stłuczki szklanej było przedmiotem postępowań karnych prowadzonych przez Prokuraturę Rejonową w Wałbrzychu.

Stłuczka ta, pochodząca z wybrakowanych świetlówek produkcji RZLW „Polam” w Rzeszowie, przywieziona została na teren Kopalni Barytu „Boguszów” w Boguszowie – Gorcach, w związku z realizacją umowy z dnia 25 czerwca 1990 r. zawartej pomiędzy Kopalnią Barytu, a Zakładem Utylizacji Odpadów Przemysłowych „Almet” z Wrocławia. W myśl tej umowy Kopalnia Barytu miała dokonać przemielenia stłuczki szklanej dostarczonej przez firmę „Almet”, natomiast firma „Almet” zobowiązana była do odebrania przemielonej stłuczki.

W sprawie tej Prokuratura Rejonowa w Wałbrzychu skierowała w 1992 r. akt oskarżenia przeciwko:

1. Romanowi Farańskiemu dyrektorowi i jednocześnie właścicielowi Zakładu Utylizacji Odpadów Przemysłowych „Almet – zarzucając mu, że w okresie od czerwca 1990 r. do sierpnia 1990 r. podjął się utylizacji stłuczki szklanej, będącej odpadem niebezpiecznym I kategorii mimo, iż nie miał możliwości zagospodarowania tego odpadu w sposób zapewniający ochronę środowiska i przed zawarciem umowy o jej przemiał nie dokonał wymaganych uzgodnień z terenowymi organami administracji państwowej, czym spowodował na skutek składowania i przemiału wspomnianej stłuczki, zanieczyszczenie środowiska, które mogło narazić na niebezpieczeństwo zdrowie i życie ludzkie, tj. popełnienie przestępstwa z art. 107 ust. 1 ustawy z dnia 31 stycznia 1980 r. o ochronie i kształtowaniu środowiska naturalnego (Dz. U. Nr 3, poz. 6);

2. Piotrowi Bagniakowi dyrektorowi Kopalni Barytu „Boguszów” – zarzucając mu, że w okresie od czerwca 1990 r. do sierpnia 1990 r. bez wymaganych uzgodnień z organami administracji państwowej, składował i prowadził na terenie Kopalni Barytu „Boguszów” przemiał stłuczki szklanej będącej odpadem niebezpiecznym I kategorii, pomimo tego, że proces technologiczny nie gwarantował ochrony przed zanieczyszczeniem rtęcią środowiska naturalnego, czym spowodował na skutek składowania i przemiału wspomnianej stłuczki, zanieczyszczenie środowiska, które mogło narazić na niebezpieczeństwo zdrowie i życie ludzkie, tj. popełnienie przestępstwa z art. 107 ust. 1 ustawy z dnia 31 stycznia 1980 r. o ochronie i kształtowaniu środowiska naturalnego (Dz. U. Nr 3, poz. 6).

Jednak prawomocnym wyrokiem z dnia 22 stycznia 1993 r. sygn. akt II K 295/92 Sąd Rejonowy w Wałbrzychu uniewinnił Romana Farańskiego i Piotra Bagniuka od popełnienia zarzucanych im czynów.

Rozstrzygnięcie to Sąd Rejonowy oparł na ustaleniach faktycznych, z których wynikało, że stopień skażenia środowiska naturalnego, spowodowany składowaniem stłuczki szklanej, nie jest na tyle znaczny, aby zaistniał skutek w postaci możliwości narażenia na niebezpieczeństwo zdrowia lub życia ludzkiego. Sąd Rejonowy uznał, że w świetle tych ustaleń w czynach oskarżonych brak jest wszystkich ustawowych znamion występku z art. 107 ust. 1 ustawy o ochronie i kształtowaniu środowiska naturalnego.

Ustalenia procesu karnego nie pozwoliły zatem na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej osób, które doprowadziły do składowania w miejscu na ten cel nieprzeznaczonym niebezpiecznego odpadu.

W dniu 22 stycznia 1999 r. Burmistrz Miasta Boguszów – Gorce skierował do Prokuratury Rejonowej w Wałbrzychu zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa z art. 46 ust. 5

ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o odpadach (Dz. U. Nr 96, poz. 592), poprzez zaniechanie należytego zabezpieczenia składowanego na terenie Kopalni Barytu „Boguszków” niebezpiecznego odpadu w postaci stłuczki szklanej zawierającej rtęć.

W wyniku przeprowadzonego w tej sprawie dochodzenia sygn. 2 Ds. 325/00 ustalono, że po wstrzymaniu przez Kopalnię Barytu realizacji umowy z dnia 25 czerwca 1990 r., na jej terenie pozostało ponad 800 ton nieprzemielonej stłuczki szklanej.

Postanowieniem z dnia 4 lipca 1997 r. sygn. akt VI Ns 13/97 U 10/97 Sąd Rejonowy w Wałbrzychu ogłosił upadłość Kopalni Barytu „Boguszków” spółka z o.o. i wyznaczył do likwidacji przedsiębiorstwa syndyka masy upadłości. Wykonując te czynności syndyk wystąpił do Sądu Rejonowego w Wałbrzychu z wnioskiem o wyłączenie z masy upadłości stłuczki szklanej, gdyż nie stanowiła ona własności upadłego. Postanowieniem z dnia 27 stycznia 1999 r. sygn. akt VI U 10/97 Sąd Rejonowy w Wałbrzychu orzekł, że stłuczka szklana podlega wyłączeniu z masy upadłości i wydaniu właścicielowi. Postanowienie to zostało zaskarżone przez syndyka, bowiem Sąd Rejonowy nie wskazał, komu stłuczkę tę należy wydać. Po ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy w Wałbrzychu postanowieniem z dnia 4 kwietnia 1999 r. sygn. akt VI U 10/97 wskazał właściciela stłuczki szklanej - Zakład Utylizacji Odpadów Przemysłowych „Almet” Romana Farańskiego i zobowiązał go do jej usunięcia.

W tym stanie rzeczy Prokurator Rejonowy uznał, że na syndyku nie ciążył, określony w art. 46 ust. 5 ustawy z dnia 27 lipca 1997 r. o odpadach, obowiązek właściwego zabezpieczenia szkodliwego odpadu w postaci stłuczki szklanej, a wykonanie obowiązków wynikających z tej ustawy powinno zostać wyegzekwowane od Zakładu Utylizacji Odpadów Przemysłowych „Almet” Romana Farańskiego.

W konsekwencji postanowieniem z dnia 6 kwietnia 2000 r. Prokurator Rejonowy umorzył dochodzenie w sprawie sygn. 2 Ds. 325/00 z powodu braku znamion przestępstwa w zachowaniu syndyka masy upadłości.

Nadmienić należy, iż w dniu 1 października 2001 r. weszła w życie nowa ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628), w myśl której składowanie odpadów wbrew przepisom stało się wykroczeniem określonym w art. 70 ust. 2 lub 2, a nie przestępstwem.

W dniu 28 października 2003 r. do Prokuratury Rejonowej w Wałbrzychu złożone zostało kolejne zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa, polegającego na zaniechaniu unieszkodliwienia stłuczki szklanej składowanej na terenie po byłej Kopalni Barytu „Boguszków”, która jako odpad szkodliwy I kategorii zagraża życiu i zdrowiu ludzi.

Postępowania przygotowawcze w tej sprawie sygn. 2 Ds. 1388/05 (poprzednie sygn. akt 2 Ds. 3567/03, 2 Ds. 2392/04, 2 Ds.3185/04) prowadzone było w kierunku popełnienia przestępstw z art. 183 § 1 i 3 kk oraz z art. 231 § 1 kk.

W postępowaniu tym ustalono, że Kopalnia Barytu „Boguszów” została zlikwidowana, ale postanowienie Sądu Rejonowego w Wałbrzychu z dnia 4 kwietnia 1999 r. sygn. akt VI U 10/97 zobowiązujące Zakład Utylizacji Odpadów Przemysłowych „Almet” Romana Farańskiego do usunięcia z terenu kopalni stłuczki szklanej nie zostało wykonane. W międzyczasie zlikwidowane zostały także Zakład Utylizacji Odpadów Przemysłowych „Almet” Romana Farańskiego oraz przedsiębiorstwo „Polam” w Rzeszowie, z którego pochodził odpad przemysłowy. Nieruchomość po byłej Kopalni Barytu stanowi własność Skarbu Państwa, który stał się tym samym posiadaczem stłuczki szklanej.

Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska prowadzi na terenie byłej Kopalni Barytu stałe badania monitoringowe gleby. Badania te wykonywane są raz do roku dla sprawdzenia czy nie zachodzi zjawisko migracji rtęci dla środowiska gruntowo-wodnego. Analizy fizykochemiczne prób gruntu nie wykazały jednak przekroczenia dopuszczalnej wartości rtęci w glebie dla terenów przemysłowych, a migracja rtęci postępuje wolno i ograniczona jest do najbliższego sąsiedztwa przyzmy, co nie zagraża bezpośrednio życiu ludzkiemu.

Ustalono ponadto, że organy administracji państwowej podejmowały liczne działania zmierzające do rozwiązania problemu składowania niebezpiecznego odpadu w postaci stłuczki szklanej. Między innymi już w marcu 1998 r. Urząd Miejski w Boguszowie – Gorcach przedłożył Wojewódzkiemu Inspektoratowi Ochrony Środowiska propozycję wybudowania tzw. *mogilnika* i złożenia w nim stłuczki szklanej. Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska propozycję lokalizacji *mogilnika* na terenie kopalni odrzucił, chociaż samą koncepcję zaakceptował, ale z innym miejscem lokalizacji. Propozycji nowej lokalizacji *mogilnika* nie wysunięto.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska poinformował, że podejmował wszelkie przewidziane prawem środki zmierzające do spowodowania usunięcia szkodliwego odpadu z terenu byłej Kopalni Barytu oraz przeprowadzenia rekultywacji gruntu i możliwości te zostały już wyczerpane.

Postanowieniem z dnia 30 czerwca 2005 r. sygn. akt 2 Ds. 1388/05 Prokurator Rejonowy w Wałbrzychu umorzył śledztwo w tej sprawie z powodu braku znamion przestępstwa.

W uzasadnieniu tej decyzji Prokurator Rejonowy podniósł, że w świetle informacji Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska, iż badania monitoringowe nie wykazują prze-

kroczenia dopuszczalnej wartości rtęci w glebie dla terenów przemysłowych, nie można przyjąć, aby składowanie stłuczki szklanej mogło zagrażać życiu lub zdrowiu wielu ludzi, albo spowodować zniszczenia w środowisku naturalnym w wielkich rozmiarach w rozumieniu art. 183 § 1 kk. Nie można także dopatrzeć się naruszenia art. 231 § 1 kk, bowiem organy administracji państwowej podejmowały w ramach posiadanych kompetencji działania zmierzające do spowodowania usunięcia odpadu lub jego unieszkodliwienia.

Z uwagi na to, że wymieniona decyzja Prokuratora Rejonowego w Wałbrzychu nie została zaskarżona przez strony i tym samym nie była przedmiotem kontroli instancyjnej oraz sądowej, w Prokuraturze Krajowej uznano, że zachodzi potrzeba zbadania akt przedmiotowego śledztwa i dokonania oceny prawidłowości przeprowadzonego śledztwa oraz zasadności postanowienia o jego umorzeniu, w trybie nadzoru służbowego.

O wynikach badania akt i decyzji w przedmiocie ewentualnego podjęcia na nowo umorzonych śledztwa, Pan Senator Roman Ludwiczuk zostanie niezwłocznie powiadomiony.

Niezależnie od tego zauważyć należy, iż wyegzekwowanie usunięcia stłuczki szklanej z terenu byłej Kopalni Barytu możliwe jest wyłącznie w drodze stosownych decyzji administracyjnych, a nie na gruncie prawa karnego.

Stosownie bowiem do art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach to Burmistrz Miasta Boguszków – Gorce zobowiązany jest do wydania z urzędu decyzji nakazującej posiadaczowi odpadów usunięcie ich z miejsca nieprzeznaczonego do ich składowania lub magazynowania, wskazując sposób wykonania tej decyzji. Jak wcześniej wspomniano nieruchomość po byłej Kopalni Barytu stanowi własność Skarbu Państwa, który jest tym samym aktualnym posiadaczem stłuczki szklanej. Rozwiązanie problemu leży więc w gestii administracji państwowej. Wspomnieć wypada, że w tym celu Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska od 2002 r. poszukuje firmy posiadającej możliwości techniczne oraz stosowne uprawnienia prawne do utylizacji stłuczki szklanej oraz czyni starania o pozyskanie na ten cel funduszy.

Agata Jurek 82200000

z upoważnienia
PROKURATORA GENERALNEGO

Jerzy Engelking
Zastępca Prokuratora Generalnego